

VERGİ MEVZUATINDA GELİŞMELER

12.11.2024

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 509)'NDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR 573 SIRA NO.LU TEBLİĞ YAYIMLANDI

19/10/2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi zorunlu olan belgelerin elektronik ortamda düzenlenmesine yönelik düzenlemeler yer almaktadır.

Sözkonusu Tebliğde 12/11/2024 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan [Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği \(Sıra No: 509\)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sıra No: 573\)](#) ile yapılan değişiklikler aşağıdaki gibidir:

1- e-Arşiv Fatura uygulamasına dahil olmayan mükelleflerce düzenlenecek faturaların 1/1/2026 tarihinden itibaren e-Arşiv Fatura olarak düzenlenmesi zorunluluğu getirildi:

Tebliğin “IV.2.4.3. e-Arşiv Fatura Olarak Düzenlenme Zorunluluğu Getirilen Diğer Faturalar” başlıklı bölümünün birinci fıkrasında yer alan “, 1/1/2020 tarihinden itibaren düzenlenecek faturaların, vergiler dahil toplam tutarının 5 Bin TL’yi (vergi mükelleflerine düzenlenenler açısından Kanunun 232 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen, işlemin gerçekleştiği yıla ait, fatura düzenleme zorunluluğuna ilişkin tutarı) aşması halinde, söz konusu faturaların,” ibaresi “düzenlenecek faturaların; 1/1/2025 ila 31/12/2025 tarihleri arasında vergiler dahil toplam tutarının 3 Bin TL’yi aşması halinde, 1/1/2026 tarihinden itibaren ise tutarına bakılmaksızın,” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bölümde yer alan üçüncü fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

Tebliğin değişiklik yapılan söz konusu bölümü uyarınca aşağıda sayılan mükelleflerin e-Arşiv Fatura uygulamasına kayıtlı olmaları ve belirli istisnai durumlar haricinde, e-Fatura uygulamasına kayıtlı mükelleflere gerçekleştirmiş olduğu mal satışları ile hizmet ifalarında faturayı e-Fatura olarak, e-Fatura uygulamasına kayıtlı olmayan vergi mükellefleri ile vergi mükellefi olmayanlara gerçekleştirmiş olduğu mal satışları ile hizmet ifalarında ise faturayı e-Arşiv Fatura olarak düzenlemeleri zorunludur.

- e-Fatura uygulamasına dâhil olan mükelleflerce düzenlenen faturalar,
- Aracı hizmet sağlayıcıları, internet ortamında ilan yayımlayanlar, internet reklamcılığı hizmet araçları ile kendilerine veya aracı hizmet sağlayıcılarına ait internet sitelerinde veya diğer her türlü elektronik ortamlarda mal veya hizmet satışını gerçekleştirenlerce düzenlenen faturalar,
- e-Arşiv Fatura uygulamasına dahil olmayan mükelleflerce vergi mükelleflerine düzenlenenlerde fatura düzenleme sınırını aşanların, diğerlerinde vergiler dahil toplam tutarı 5 Bin TL’yi aşan faturalar.

Yapılan değişiklik ile; e-Arşiv Fatura uygulamasına dahil olmayan mükelleflerce düzenlenecek faturaların, 1/1/2025 ila 31/12/2025 tarihleri arasında vergiler dahil toplam tutarının 3 Bin TL'yi aşması halinde, 1/1/2026 tarihinden itibaren ise tutarına bakılmaksızın e-Arşiv Fatura olarak düzenlenmesi zorunluluğu getirildi.

2- İnşaat Demiri İzleme Sistemine geçiş zorunluluğu getirilen mükelleflerden brüt satış hasılatı 1 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler e-İrsaliye uygulamasına geçiş zorunluluğu getirildi:

Tebliğin "IV.3.5. e-İrsaliye Uygulamasına Geçiş Zorunluluğu" başlıklı bölümünün birinci fıkrasına (8) numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

"9- İnşaat Demiri İzleme Sistemine geçiş zorunluluğu getirilen mükelleflerden brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 2024 ve müteakip hesap dönemlerinde 1 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler."

Tebliğin "IV.3.6. e-İrsaliye Uygulamasına Geçiş Süresi" başlıklı bölümünün ikinci fıkrasında yer alan "komisyoncular" ibaresinden sonra gelmek üzere "*İnşaat Demiri İzleme Sistemine geçiş zorunluluğu getirilen mükelleflerden brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 2024 veya müteakip hesap dönemlerinde 1 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler*" ibaresi eklenmiştir.

Bilindiği üzere 16/03/2023 Tarihiş Resmi Gazetede yayımlanan İnşaat Demiri İzleme Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile İnşaat sektöründe faaliyet gösteren mükellefler tarafından kullanılmak üzere inşaat demirinin üretimi veya ithalatından inşaatta kullanım ve laboratuvar deneyleri dâhil geçen tüm aşamalarda takip edilmesine imkân verecek bir sistemin (İDİS) kurulmuş ve inşaat demiri üreten veya ithal edenler ile ihracatçı, toptancı, bayi, tüccar ve yapı müteahhitlerinin 1/1/2024 tarihinden önce İDİS'e geçmeleri zorunluluğu getirilmiştir.

Yapılan değişiklik ile; İnşaat Demiri İzleme Sistemine geçiş zorunluluğu getirilen sözkonusu mükelleflerden brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 2024 ve müteakip hesap dönemlerinde 1 Milyon TL ve üzeri olanlara e-İrsaliye uygulamasına dâhil olmaları ve düzenleyecekleri sevk irsaliyelerini belirli istisnai durumlar haricinde "e-İrsaliye" olarak düzenlemeleri ve uygulama kapsamındaki mükelleflerden alacakları sevk irsaliyelerini de "e-İrsaliye" olarak almaları zorunluluğu getirilmiştir.

3- Finansman şirketleri, tasarruf finansman şirketleri ile ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi işlemlerine istinaden e-Dekont düzenleyebilmesi imkanı sağlandı:

Tebliğin "IV.11.1. Genel Olarak" başlıklı bölümünün birinci fıkrasında yer alan "bankalar" ibaresinden sonra gelmek üzere "*ve Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:435)'nin (2) numaralı bölümünde sayılan kuruluşlar*" ibaresi eklenmiş, devamında Tebliğin IV.11.2; IV.11.3; IV.11.4; IV.11.5 ve V.5.11. bölümlerinde mukabil değişiklikler yapılmıştır.

Bilindiği üzere 03/04/2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 435 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Türkiye'de kurulu finansman şirketlerine banka ve sigorta

muameleleri vergisine (BSMV) tâbi işlemleri nedeniyle fatura yerine geçmek üzere dekont düzenleme zorunluluğu getirilmiştir.

Tebliğin değişiklik konusu bölümünde bankalar tarafından kâğıt ortamda düzenlenen dekontun, elektronik ortamda düzenlenmesi, muhatabına talebi doğrultusunda elektronik veya kâğıt ortamda iletilebilmesi, elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilebilmesine imkan veren e-Dekont Uygulaması düzenlenmektedir.

Yapılan değişiklik ile; Finansman şirketleri, tasarruf finansman şirketleri ile ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi işlemlerine istinaden e-Dekont düzenleyebilmesi imkanı sağlandı.

4- Özel entegratörlerin e-Belgelerin oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması ile bunlara ilişkin sistem ve yazılım gereksinimleri hususlarındaki düzenlemelere aykırı fiillerine yönelik cezalar düzenlendi:

Tebliğin “V.1.2. Özel Entegratörlerin Bilgi İşlem Sistemi Aracılığıyla Kullanım (Özel Entegratör Yöntemi)” başlıklı bölümünün üçüncü fıkrasında yer alan ““VI.11.5.” numaralı bölümüne” ibaresi ““V.5. ve V.8.” numaralı bölümlerine” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bölüme dokuzuncu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“e-Belgelerin oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması ile bunlara ilişkin sistem ve yazılım gereksinimleri hususlarında ilgili kanun ve tebliğ ile Bakanlık ve Başkanlıkça yayımlanan kılavuzlarda belirlenen usul ve esaslara aykırı davrandığı tespit edilen özel entegratörlere 213 sayılı Kanunun ilgili ceza hükümleri tatbik olunur. Ayrıca söz konusu özel entegratörlere münasip bir süre verilerek bahse konu eksikliklerin giderilmesi istenir. Verilen süre içerisinde söz konusu eksiklikleri gidermeyen özel entegratörler ile giderilmesi istenen eksikliği aynı takvim yılı içerisinde birden fazla kez tespit edilenlerin özel entegratörlük izinleri Başkanlık tarafından iptal edilebilir. İzinleri iptal edilen özel entegratörlerin, iptal edilen izinlerine ilişkin özel entegratörlük başvuruları, izinlerinin iptal edildiği tarihten itibaren bir yıl geçmeden değerlendirmeye alınmaz.”

Yapılan değişiklik ile; Gelir İdaresi Başkanlığından özel entegratörlük izni alan mükellefler ile e-Belge uygulamalarını doğrudan kendilerine ait bilgi işlem sistemleri aracılığıyla kullanmaları yönünde Başkanlıktan yetki alan mükelleflerin e-Belgelerin oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması ile bunlara ilişkin sistem ve yazılım gereksinimleri hususlarındaki düzenlemelere aykırı fiillerine yönelik cezalar düzenlendi.

5- e-Belge uygulamasında belirli kapasite ve bilgi işlem alt yapısına sahip olan mükelleflere Doğrudan entegrasyon yöntemini kullanabilmeleri imkanı sağlandı. Ayrıca bu mükelleflerin e-Belge uygulamasına ilişkin düzenlemelere aykırı fiillerine yönelik cezalar düzenlendi:

Tebliğin “V.1.3. Bilgi İşlem Sistemlerinin Başkanlık Bilgi Sistemleri ile Doğrudan Entegre Edilmesi Yoluyla Kullanım (Doğrudan Entegrasyon Yöntemi)” başlıklı bölümünün birinci fıkrasında yer alan “*Bilgi işlem sistemleri yeterli olan mükelleflerin,*” ibaresi “*Faaliyet konusu, mükellefiyet süresi, vergi, şirket veya mükellefiyet türü, aktif ya da öz sermaye büyüklüğü, brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı), sektör, düzenlenen belge sayısı ile bilgi işlem altyapısı gibi hususlarda Başkanlık tarafından belirlenen şartları sağlayan ve başvuruları Başkanlıkça uygun bulunan mükelleflerin,*” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bölüme aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Doğrudan entegrasyon yöntemini kullanan mükelleflerden Başkanlık tarafından birinci fıkra kapsamında belirlenen şartları sağlayamayanların hesapları, Başkanlık tarafından kendilerine bildirimde bulunularak, bu durumun tespitini izleyen üçüncü ayın başı itibarıyla kapatılır. Kendilerine bildirimde bulunulan mükelleflerin söz konusu süre içerisinde e-Belge uygulamalarından yararlanma yöntemlerinden diğerlerine dâhil olmaları için yapmaları gereken işlemleri tamamlamaları şarttır. Bu fıkra kapsamında doğrudan entegrasyon hesapları kapatılan mükelleflerin, doğrudan entegrasyon yöntemine ilişkin başvuruları hesapların kapatılma tarihinden itibaren bir yıl geçmeden değerlendirmeye alınmaz.

e-Belgelerin oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması ile bunlara ilişkin sistem ve yazılım gereksinimleri hususlarında ilgili kanun ve tebliğ ile Bakanlık ve Başkanlıkça yayımlanan kılavuzlarda belirlenen usul ve esaslara aykırı davrandığı tespit edilen doğrudan entegrasyon yöntemini kullanan mükelleflere 213 sayılı Kanunun ilgili ceza hükümleri tatbik olunur. Ayrıca söz konusu mükelleflere münasip bir süre verilerek bahse konu eksikliklerin giderilmesi istenir. Verilen süre içerisinde söz konusu eksiklikleri gidermeyen mükellefler ile giderilmesi istenen eksikliği aynı takvim yılı içerisinde birden fazla kez tespit edilenlerin doğrudan entegrasyon hesapları, Başkanlık tarafından kendilerine bildirimde bulunularak kapatılabilir. Kendilerine bildirimde bulunulan mükelleflerin Başkanlık tarafından yazılı olarak bildirilen tarihe kadar e-Belge uygulamalarından yararlanma yöntemlerinden diğerlerine dâhil olmaları için yapmaları gereken işlemleri tamamlamaları şarttır. Doğrudan entegrasyon hesapları kapatılan mükelleflerin, doğrudan entegrasyon yöntemine ilişkin başvuruları hesapların kapatılma tarihinden itibaren bir yıl geçmeden değerlendirmeye alınmaz.”

Yapılan değişiklik ile; doğrudan entegrasyon yönteminin etkinleştirilmesine yönelik olarak belirli kapasite ve bilgi işlem alt yapısına sahip olan mükelleflerin bu yöntemi kullanabilmesine yönelik düzenleme yapıldı. Ayrıca sözkonusu mükelleflerin e-Belgelerin oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması ile bunlara ilişkin sistem ve yazılım gereksinimleri hususlarındaki düzenlemelere aykırı fiilerine uygulanacak cezalar belirlendi.

6- e-Müstahsil Makbuzunun ıslak imza ile imzalanması yerine, tarafların bilgilerinin elektronik ortamda ya da iletişim araçları yoluyla doğrulanabilmesi imkanı getirildi:

Tebliğin “V.5.5. e-Müstahsil Makbuzunun Düzenlenmesi ve Teslimi” başlıklı bölümüne ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“e-Müstahsil Makbuzunun, çıktısının muhatabı tarafından ıslak imza ile imzalanarak düzenlenmesi yerine, Başkanlık tarafından faaliyet konusu, mükellefiyet süresi, vergi, şirket veya mükellefiyet türü, aktif ya da öz sermaye büyüklüğü, brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı), sektör ve düzenlenen belge sayısı gibi kriterler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak belirlenen mükellefler için uygulanmak üzere, müstahsil makbuzunun muhataplarının bilgilerinin bilgi teknolojileri ve/veya iletişim araç ve ortamları üzerinden doğrulanması ve gerekli olan bilgilerin e-Müstahsil Makbuzunda yer alması suretiyle düzenlenmesi de mümkündür. Başkanlık, bu uygulamadan yararlanabilecek mükellefleri, mükellefler tarafından yapılacak başvuruya ilişkin hususları, bu uygulama kapsamında düzenlenecek e-Müstahsil Makbuzunda bulunması gereken bilgiler ile bu makbuzun düzenlenmesinde uyulacak usul ve esasları ve uygulamaya yönelik diğer hususları ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanacak kılavuzlarla belirlemeye, bu uygulamadan yararlanacak mükelleflere bu kapsamda düzenledikleri e-Müstahsil Makbuzularına ilişkin olarak düzenli bilgi verme yükümlülüğü getirmeye yetkilidir.”

Tebliğin değişiklik yapılan söz konusu bölümüne göre elektronik ortamda düzenlenen ve elektronik sertifika ile imzalanan e-Müstahsil Makbuzunun en az bir nüsha kağıt çıktısı alınarak, çıktının her iki tarafça ıslak imza ile imzalanması ve satıcı çiftçiye verilerek çiftçi tarafından kağıt ortamda muhafaza edilmesi, e-Müstahsil Makbuzunun tüccar nüshasının ise elektronik sertifika ile imzalı olarak elektronik ortamda muhafaza edilmesi zorunlu bulunmaktadır.

Yapılan değişiklik ile; Müstahsil makbuzunun elektronik ortamda düzenlenebilmesinin kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması amacıyla getirilecek belirli ölçütleri sağlayan mükelleflerde belgenin taraflarca ıslak imza ile imzalanması yerine tarafların bilgilerinin elektronik ortamda ya da iletişim araçları yoluyla doğrulanabilmesi imkanı sağlandı.

7- e-Gider Pusulasının ıslak imza ile imzalanması yerine, tarafların bilgilerinin elektronik ortamda ya da iletişim araçları yoluyla doğrulanabilmesi imkanı getirildi:

Tebliğin “V.5.6. e-Gider Pusulasının Düzenlenmesi ve Teslimi” başlıklı bölümüne birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“e-Gider Pusulasının, çıktısının muhatabı tarafından ıslak imza ile imzalanarak düzenlenmesi yerine, Başkanlık tarafından faaliyet konusu, mükellefiyet süresi, vergi, şirket veya mükellefiyet türü, aktif ya da öz sermaye büyüklüğü, brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı), sektör ve düzenlenen belge sayısı gibi kriterler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak belirlenen mükellefler için uygulanmak üzere, gider pusulasının muhataplarının bilgilerinin bilgi teknolojileri ve/veya iletişim araç ve ortamları üzerinden doğrulanması ve gerekli olan bilgilerin e-Gider Pusulasında yer alması suretiyle düzenlenmesi de mümkündür. Başkanlık, bu uygulamadan yararlanabilecek mükellefleri, mükellefler tarafından yapılacak başvuruya ilişkin hususları, bu uygulama kapsamında düzenlenecek e-Gider Pusulasında bulunması gereken bilgiler ile bu gider pusulasının düzenlenmesinde uyulacak usul ve esasları ve uygulamaya yönelik diğer hususları ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanacak kılavuzlarla belirlemeye, bu uygulamadan yararlanacak mükelleflere bu kapsamda düzenledikleri e-Gider Pusulasına ilişkin olarak düzenli bilgi verme yükümlülüğü getirmeye yetkilidir.”

Yapılan değişiklik ile; Gider pusulasının elektronik ortamda düzenlenebilmesinin kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması amacıyla getirilecek belirli ölçütleri sağlayan mükelleflerde belgenin taraflarca ıslak imza ile imzalanması yerine tarafların bilgilerinin elektronik ortamda ya da iletişim araçları yoluyla doğrulanabilmesi imkanı sağlandı.

Dr. Mustafa Bulut
Yeminli Mali Müşavir